

Ålands Folkhögskola

UNDERVISNINGSPLAN 2025–2026

Skolåret började den 27 augusti 2025 och avslutas den 28 maj 2026. Vinterkursen omfattar 170 arbetsdagar.

ALLMÄNT OM SKOLANS VERKSAMHET

Ålands Folkhögskola har en särställning bland landskapets skolor genom den frihet skolan har att själv utforma sin verksamhet. Skolan är examens- och betygsfri. I stället för betyg får de studerande ett intyg över studiernas innehåll och omfattning. Verksamheten vid skolan syftar särskilt till att göra det möjligt för de studerande att påverka sin livssituation. I undervisningen beaktar vi gruppens och individens behov för att uppnå de olika linjernas målsättningar. Skolans linjer består i år av en studieförberedande linje och en specialiserad linje samt en grundskoleutbildning för andra än läropliktiga. Den senare har en egen arbetsplan, som inte ingår här. Vi arbetar mycket med att utveckla samarbetsförmågan och förmågan att kommunicera. I våra undervisningsgrupper har de studerande möjlighet att utveckla sina kompetenser och hitta nya intresseområden.

Kortare kurser och föredrag kan ordnas inom ramen för budgeterade medel.

De studerande på skolans linjer har i medeltal mellan 30–36 lärarledda lektioner per vecka. Skolan arbetar normalt med femdagarsveckor. Under en skoldag kan man ha sex undervisningspass som går enligt följande block:

UP 1 kl. 08.50-09.50 = 60 min = 1,33 lektioner

UP 2 kl. 10.00-11.00 = 60 min = 1,33 lektion

UP 3 kl. 11.30-12.40 = 70 min = 1,55 lektion

UP 4 kl. 12.50-14.00 = 70 min = 1,55 lektion

UP 5 kl. 14.15-15.15 = 60 min = 1,33 lektioner

UP 6 kl. 15.15-16.00 = 45 min = 1 lektion

Totalt: 8 lektioner

BEDÖMNING

Folkhögskolan utfärdar inga betyg utan ger intyg över godkända kurser. För att få ett intyg måste minst 970 lektioner bestå av godkända kurser. För godkänd kurs krävs aktiv närvaro och utförda kursuppgifter.

Studerande har närvaroplikt. Frånvaro som överstiger 15 % kan kompletteras, överstiger frånvaron 25 % blir kursen underkänd.

NYALINJEN

Linjen är studieförberedande och riktar sig till studerande i åldern 15–20 år som genomgått grundskolan.

Undervisningen syftar till att utveckla de studerandes färdigheter i kommunikation, social kompetens, informationssökande, samarbete och ansvarstagande. En viktig målsättning är också att

Antagen den 25 september av Ålands folkhögskolas direktion.

ge kunskap och inspiration inför framtida yrkesval och studier. Undervisningen består av obligatoriska och valbara kurser. De studerande erbjuds även möjlighet att höja vissa grundskolevitsord.

Nedan följer en redogörelse för linjens ämnesinnehåll och omfattning.

OBLIGATORISKA KURSER

Det här blocket är obligatoriskt för alla. Intentionen är att arbeta ämnesintegrerat för att skapa sammanhang som ger möjlighet till en större förståelse för samband mellan ämnen. Undervisningen är också verklighetsanknuten så långt som möjligt och har som mål att skapa aktiva och medvetna samhällsmedborgare.

Ålandsprojektet (AA-H, GL), 2 grupper, vardera 55 lektioner

Projektet syftar till att ge de studerande en djupare förståelse för sitt närsamhälle. Detta görs genom studier av historiska och samtida delar av det åländska samhället. Målet är att väcka intresse för och ge kunskaper i lokal historia, samhälle och natur. Arbetsmetoderna innefattar bland annat studiebesök, friluftaktiviteter, praktiska aktiviteter och teoretisk undervisning.

Dela Med Sig (MJ och ML), 2 grupper 50 lektioner

Projektets målsättning är att genom konstnärligt skapande verksamheter som inkluderar både tankearbete, praktiskt handarbete och fysisk rörelse skapa möjlighet att under lektionerna dela sina alster och kunskaper med varandra. Med lärarnas stöd kommer en slutprodukt som kan delas med andra att produceras under kursen och bli föremål för vernissage som avslutning.

Hållbarhet (AA-H, GL, MJ), 2 grupper, vardera 65 lektioner

Projektets mål är att skapa förståelse och intresse för hållbar utveckling med fokus på de tre aspekterna av hållbarhet; ekonomisk, social och miljömässig hållbarhet. De studerande lär sig både vad hållbarhet innebär och får handfasta verktyg och tips för hur man kan leva mer hållbart. Arbetsmetoderna innefattar bland annat studiebesök, friluftaktiviteter, praktiska aktiviteter och teoretisk undervisning.

Jag flyttar hemifrån (AA-H, GL, RL), 2–3 grupper, vardera 80 lektioner

Ett projekt som integrerar svenska, samhällskunskap, matematik, engelska, estetiska och sociala ämnen. Under projektets gång ska de studerande bland annat lära sig praktisk privatekonomi och hur man söker arbete. Projektet fokuserar också på hälsa och vad som ingår i detta begrepp. Målet med projektet är att ge de studerande verktyg för att klara av vuxenlivet.

I den praktiska delen får de studerande lära sig praktiska färdigheter som kan vara av nytta när man skaffar sig sin första bostad.

Höja vitsord (AA-H, GL, AM, RW), 60 lektioner i vardera ämnet

De studerande har möjlighet att försöka höja sina slutvitsord i följande ämnen: svenska, engelska, samhällskunskap, historia och matematik. Kursen i varje ämne följer grundskolans läroplan för ämnet. Läroplanerna med centrala mål och bedömningskriterier finns här:

<https://www.laroplan.ax/amnesdelen>. Grund för bedömning i kursen utgörs av aktiv närvaro, inlämnade uppgifter, muntliga och skriftliga redovisningar, förhör och prov beroende på ämne.

Media (PB), 2 grupper, vardera 30 lektioner

Kursen inleds med introduktion till skolans datormiljö och de digitala verktyg som skolan tillhandahåller. Office 365 och dess molnmiljö blir fokus för den inledande delen av kursen, med ingående instruktion i hur man får det bästa från verktyg som Teams, Word, Excel och PowerPoint.

Antagen den 25 september av Ålands folkhögskolas direktion.

I den senare del av kursen ser vi närmare på Adobe Creative Cloud, med verktyg som Photoshop och Illustrator samt andra möjligheter till kreativt skapande med datorn som verktyg.

Textil (SK), 2 grupper, vardera 30 lektioner

De studerande skall planera och genomföra ett eget projekt inom textilslöjden. Det egna intresset och förmågan skall ligga som grund för projektet. I arbetet skall ingå idé/skisser, arbetsbeskrivning och färdig produkt, den kan vara ett plagg, en inredningsdetalj eller ett bruksföremål. De studerande arbetar med sömnad, virkning, stickning och/eller tovning.

Konst (ML), 2 grupper, vardera 30 lektioner

Det här är en grundkurs i konstämnen. De studerande tecknar och målar olika motiv samt använder och prövar på olika tekniker och material. Tecknar gör de med färgpennor och tusch och målar med bland annat akvarell, täckfärg, pastell och akryl. Vi experimenterar med blandtekniker och skapar i grafiska tekniker. Grunder inom färglära, bildkomposition och en inblick i konsthistoria ingår i kursen. De studerande får möjlighet att utveckla sitt personliga kreativa uttryck, bildseende och sin estetiska förmåga.

Keramik (PB), 2 grupper, vardera 30 lektioner

En grundkurs i keramik där vi använder oss av tekniker som tumning, ringling, drejning och platteteknik. De alster som skapas dekoreras, glaseras och bränns. De studerande får möjlighet att skapa användbara eller dekorativa föremål med eget konstnärligt uttryck.

Studiehandledning (AA-H), 2 grupper, vardera 30 lektioner

På vårterminen gör vi studiebesök till skolor, en försöksansökan samt den riktiga ansökan i mars-april. Information ges om de olika utbildningarna på andra stadiet.

Trä (RL), 3 grupper, vardera 30 lektioner

De studerande får lära sig arbeta i trä och förstå träets egenskaper. Bearbetning med handverktyg/maskiner för att bygga enklare projekt.

Metall (TSK), 3 grupper, vardera 30 lektioner

De studerande får bekanta sig med grundläggande kunskaper inom metall. De studerande jobbar med metallplåt, -tråd, provar på järnsmide, löd- och skärtekniker. De studerande får arbeta med uppgifter givna av läraren samt med egna projekt.

Idrott & hälsa (MJ), 3 grupper, vardera 30 lektioner

Kursen ger möjlighet och inspiration till rörelse, lek och att mäta sig med kamraterna i idrotter av varierande slag allt efter de studerandes intresse. Målet är att skapa förutsättningar för rörelseglädje för ett gott och hållbart liv.

Temadagar (RL, MJ), 20 lektioner

Temadagarna syftar till att skapa gemenskap och sammanhållning mellan skolans alla studerande, lärare och personal. Målet är att skapa tid för relationsbildning och umgänge utanför klassrummet eller verkstaden.

VALBARA KURSER

Valbara kurser vårterminen, 140–220 lektioner

Studerande på NYA-linjen erbjuds ett antal valbara kurser inom många av skolans ämnesområden.

HANTVERKSLINJEN, GRUNDÅR

Hantverkslinjen är en specialiserad linje. Grundåret på hantverkslinjen erbjuder studerande möjlighet att bekanta sig med många olika tekniker, material och formspråk. De studerande ges möjlighet att utveckla nyfikenhet, kreativitet och lusten att lära. Det breda utbudet av tekniker ger studerande beredskap att se möjligheter och kunna kombinera material. Efter avslutat grundår ges studerande möjlighet att ansöka till ett fördjupningsår. Då väljs fyra ämnen av sex möjliga. Ämnen som kan väljas är textil, vävning, keramik, trä, metall och konst.

GRUNDÅR

Textil (SK), 150 lektioner

Undervisningen ger grundläggande kunskaper inom olika textila tekniker, bland annat färgning, tygtryck, sömnad och olika sätt att bearbeta garn och fibrer genom till exempel tovning och stickning. Materialkunskap ingår också; egenskaper, användningsområden och om ursprung och hållbarhet. De studerande ges möjlighet att arbeta vidare med egna alster i olika tekniker.

Vävning (SK), 150 lektioner

Undervisningen ger grundläggande kunskaper inom vävning. De studerande lär sig hur man planerar en väv, lägger upp en väv i vävstol, hur man väver och färdigställer väven. I undervisningen ingår vävteori samt materiallära. Den som vill kan väva band i bandgrind eller med brickor. Det finns också möjlighet att prova på bildväv.

Keramik (PB), 150 lektioner

Undervisningen omfattar grundteknikerna i keramik: tumning, ringling, platteknik och drejning. Raku-keramik ger de studerande insyn i effekten av hög värme på keramiska material. Mer avancerade tekniker, till exempel papperslera, presenteras senare under kursen. De studerande får tillfälle att utveckla sina personliga konstnärliga uttryck i keramik.

Förutom det praktiska arbetet i studion blir det också ett teoretiskt inslag i form av en lätt introduktion till glasyrer och deras sammansättning samt hur olika material påverkas av hög värme både ensam och i blandningar.

Under hela året förväntas de studerande planera sina egna arbeten och presentera sina idéer visuellt innan de utför det praktiska arbetet i studion.

Möbelsnickeri (RL), 150 lektioner

De studerande får lära sig grunderna i möbelsnickeri samt gå igenom maskiner, säkerhet, träets egenskaper, grunderna i ritteknik, materiallära och grunderna i ytbehandling. Tillverkning av olika föremål med olika sammanfogningstekniker.

Konst (ML), 150 lektioner

Undervisningen ger grundläggande kunskaper i bildskapande genom olika övningsuppgifter i teckning, målning och grafiska tekniker. Kursen omfattar färg-, perspektiv- och kompositionslära samt arbete med stilisering, bild- och formspråk. Undervisningen ger kännedom om olika material och tekniker genom praktiska övningsuppgifter och konstprojekt. Konstkursen ger en inblick i ett urval kända konstnärer och konstverk ur konsthistorien och olika stilinriktningar inom konsten. De studerande utvecklar sin kreativitet och förmåga att avbilda och uttrycka sig bildmässigt. Utställningsproduktion ingår i undervisningen samt studiebesök på konst- och hantverksutställningar.

Metall (TSK), 150 lektioner

Undervisningen ger grundläggande kunskaper inom metall. De studerande arbetar med olika tekniker såsom järn-, koppar- och silversmide, luffarslöjd och metallåterbruk. Övergripande tema är "från idé till färdig produkt".

Antagen den 25 september av Ålands folkhögskolas direktion.

Specialkurser (NN), 32 lekt

Varje år erbjuds studerande kurser inom olika hantverksområden.

Studieresor och studiebesök (NN), 40 lekt

Det studerande gör studiebesök hos konsthantverkare och besöker aktuella utställningar inom konst och hantverk. I oktober är en studieresa till Sy- hantverksfestivalen planerad och under vårterminen är ytterligare en resa till Stockholm planerad.

Verkstadsarbete, 75 lekt

Studerande arbetar självständigt i skolans verkstäder och dokumenterar vad de jobbar med.

Art Park (NN), 50 lekt

Ett projekt som erbjuder stor frihet i kreativitet och genomförande. Projektet blandar olika hantverks- och estetiska ämnen där den kreativa processen är i fokus. Projektet ska byggas i skolans trädgård och har ett övergripande tema som varierar från år till år. I år blir det: att dela med dig!

Kommunikation & dokumentation (AH), 45 lektioner

I kursen ingår att dokumentera arbetsprocesser och produkter i text och bild i en portfolio.

Varje studerande på hantverklinjen gör en egen personlig portfolio över sitt arbete, i både fysisk och digital form. Vi går igenom hur man bygger upp en berättande portfolio med bild, text och layout i form av en pärm, en bok eller en digital portfolio. De studerande fotograferar av sina alster i studio, inomhus och utomhus och skriver bildtexter och konstnärspresentationer.

IKT (PB), 15 lektioner

Kursen inleds med en introduktion till skolans datormiljö, samt hur man använder Microsoft Teams och Class Notebook som verktyg för samarbete och kommunikation.

De studerande får undervisning i olika sätt att använda datorn för att underlätta arbetet som kreativ person och småföretagare.

Fotografering (AH), 30 lektioner

En kurs där deltagarna lär sig fotografera både i studio och utomhus. Deltagarna lär sig hur digitalsystemkameran fungerar och hur man gör alla inställningar manuellt, för att kunna ha full kontroll över bildskapandet. Grunderna i bildbehandling och komposition går igenom. I studion arbetar vi med porträtt- och produktfotografering. Stor vikt läggs vid tekniker för fotografering av de egna produkterna för marknadsföring och portfolios. Utskrifts- och presentationsteknik ingår också i kursen.

Ergonomi och hälsa (MJ), 30 lektioner

Kursen ger möjlighet till rörelse enligt de studerandes intresseområden och grundläggande förståelse för hur motion kan påverka livskvaliteten i det långa loppet.

LÄRARE OCH UNDERVISNING

Ämneslärare:

Annette Aalto-Hardy, Fil.mag. Undervisar i projekt, historia, stödundervisning, studiehandledning och valbara kurser. 870 tim

Alexandra Mattsson, M.Ed. Undervisar i språk. 870 tim

Gustaf Lindholm, M.Ed. Undervisar i projekt, samhällskunskap, geografi, religion och valbara kurser. 870 tim

Lina Nyberg-Heiniö, Ped. mag. Undervisar i textila ämnen. 870 tim
(tjänstledig för studier fram till den 31.12.2025)

Marie Johansson, Fil.mag. Undervisar i friskvård, hälsa och projekt. 609 tim
Skolans vikarierande prorektor under läsåret.
Har nedsatt undervisningsskyldighet 70 % läsåret 2025–2026.

Timlärare i huvudsyssla:

Paul Bradley, M.Ed. och keramiker. Undervisar i keramik och media. 16 tim/vecka

Robert Lignell, möbelsnickare. Undervisar i träslöjd. 16 tim/vecka

Monique Lundberg, Ped. mag. och konstnär. Undervisar i konstämnen. 16 tim/vecka

Saara Karrenpalo, formgivare (YH) inom UP i textilformgivning. 16 tim/vecka
Undervisar i textila ämnen.

Tanja Spormann-Karlsson, hantverkare. Undervisar i metall och smide. 16 tim/vecka

Lärare i bisyssla och för kortkurser:

Lärare/föreläsare engageras under läsåret i skilda ämnen.

De heltidsanställda lärarna kan utöver ovannämnda undervisning medverka i övrig undervisning, hålla hel- och kvällskurser, sommarkurser, m.m. Lärarna ska också i den utsträckning som deras arbetsskyldighet förutsätter enligt överenskommen fördelning sköta andra uppgifter. Enligt gällande avtal skall en lärares undervisningsskyldighet vara minst 2/3 av den totala arbetsskyldigheten om inte landskapsregeringen av särskilda skäl beslutar att sänka undervisningsskyldigheten till hälften av den totala arbetsskyldigheten.

I den totala undervisningsskyldigheten ingår huvudsakligen undervisning samt annat arbete. En undervisningstimme är 45 minuter lång. I undervisningstimmarna ingår för- och efterarbete av undervisning samt deltagande i lärarmöten.

LINJEANSVARIGA

NYA-linjen
Hantverk
Grundvux

Annette Aalto-Hardy och Gustaf Lindholm
Tanja Spormann-Karlsson
Alexandra Mattsson